

POMAZÁNÍ V BETÁNII

Hošťálková 9. 4. 2017

Čtení z Písma: Iz 43,10-19.21
Písně: 168, NŠ, ECHO, 257, 685

Text kázání: Jan 12,1-8
Kázal: Zdeněk Žamboch

1 Šest dní před Velikonocemi přišel Ježíš do Betanie, kde bydlel Lazar, kterého vzkřísil z mrtvých. **2** Připravili mu tam večeři; Marta při ní obsluhovala a Lazar byl jeden z těch, kteří byli s Ježíšem u stolu. **3** Tu vzala Marie libru drahého oleje z pravého nardu, pomazala Ježíšovi nohy a otřela je svými vlasy. Dům se naplnil vůní té masti. **4** Jidáš Iškariotský, jeden z jeho učedníků, který jej měl zradit, řekl: **5** „Proč nebyl ten olej prodán za tři sta denárů a peníze dány chudým?“ **6** To řekli ne proto, že by mu záleželo na chudých, ale že byl zloděj: měl na starosti pokladnici a bral z toho, co se do ní dávalo. **7** Ježíš řekl: „Nech ji, uchovala to ke dni mého pohřbu! **8** Chudé máte vždycky s sebou, ale mne nemáte vždycky.“ (Jan 12,1-8)

Napětí se stupňuje

Musela to být napjatá atmosféra, tenkrát v Betánii. Ježíš míří do Jeruzaléma a je to už jenom kousek, jenom 3 km. Za necelou hodinu by tam došli. Tady mezi přáteli a spolu s učedníky si užívá jeden z posledních společných večerů. Sedí tu i Lazar, který byl ještě před několika dny v hrobě. A současně už všichni vědí, že Židovská rada se rozhodla jednat a vydala na Ježíše zatykač. Dovedeme si představit tu napjatou atmosféru u stolu. Všichni tu sedí, nebo spíš napůl leží u stolu, jak to tehdy bylo zvykem, a pravděpodobně probírají události posledních dnů.

A možná právě ty poslední události, vděčnost za Lazarův život, radost z Ježíšovy přítomnosti a také vědomí, že se taková chvíle už nemusí nikdy opakovat, vede Marii k něčemu skutečně mimořádnému. Bere do ruky alabastrovou nádobku s olejem z pravého nardu, urazí jí hrdlo a olej vylije na Ježíšovy nohy.

Nardový olej. Většina z nás ten příběh jistě mnohokrát slyšela, ale připomeňme si dnes znovu, co se to tehdy v Betánii stalo. Začneme tím nardovým olejem nebo spíše parfémem. Dneska se všechny ty vonné složky parfémů rozpouští v lihu, tehdy ve starověku se ale používal olivový olej. Nardový olej byl mimořádně drahý. Zmínka o "pravém nardu" naznačuje, že padělky nejsou vynálezem dnešní doby, ale už tehdy se vyplatilo je vyrábět. Ten pravý olej se vyráběl z kořene rostlinky, která roste v Nepálu a Himalájích. Je velice odolná a vitální, roste ve výškách kolem 4-5 tisíc

metrů. Dovedeme si představit, že šplhat po těch horách, nasbírat dostatečné množství a vyrobit z toho parfém nebylo jednoduché. (**OBR květu**). A odtud se nard přivážel přes Indii a Persii (dnešní Irán) do oblasti Blízkého východu. To všechno se samozřejmě odrazilo v ceně.

Byla toho libra, to je 327 gramů. Asi 30 deka. 30 deka síry nebo salámu není nějaký velký balíček. Ale jestliže jsme četli, že to bylo možné prodat za 300 denárů a jeden denár byla zhruba denní mzda dělníka, představuje to roční plat. To znamená, řekněme, 300 tisíc. I dnes existují takové parfémy. Říkáme si, jak to vlastně za ty peníze voní? Opravdu luxusní zboží. Ne každý si to mohl dovolit, jenom bohaté dívky měly nádobky s nardem jako součást svojí výbavy.

A Marie vezme nádobku, ve které se nardový olej uchovával a všechno ho vyleje na Ježíšovy nohy. I ta nádobka byla vzácná. Vyráběla se ze vzácného druhu průsvitného mramoru, který pocházel z Egypta. Měla úzké hrdlo, aby se parfém mohl dávkovat jenom po kapkách a nebylo možné ho nechtě vyplýtvat příliš mnoho. A tak, pokud chtěla olej neodkapávat, ale vylít, musela ji rozbít. Tak to nakonec i Marek popisuje.

Neskutečně drahý parfém v drahém flakónu a Marie to celé vyplýtvá na Ježíšovy nohy. To muselo vzbudit pořádný rozruch mezi všemi, kdo tam byli.

Nač taková ztráta? Bylo to jednání, které bylo marnotratné, zbytečné, bláznivé, nerozvážené, hysterické, pošetilé, a určitě by se daly najít další slova, kterými by se dalo popsat. Vyhodit oknem 300 000. To by s námi také pohnulo. A tak když Jidáš říká: „K čemu je taková ztráta? Vždyť se to mohlo prodat a dát chudým!“, tak zaručeně nebyl sám, kdo si to myslel. Tolik peněz! Co všechno by se s tím dalo dělat! A ani Ježíš k tomu nic neřekne, copak to nevidí? I my bychom se v té chvíli postavili za Jidáše, vždyť my uvažujeme stejně. Peníze se mají šetřit, spořit a využívat účelně!

Jenže, bratři a sestry, nenaletěli jsme Jidášovi na jeho způsob uvažování? Nejsou peníze i pro nás až na tom prvním místě?

Jeden bratr farář vyprávěl dětem příběh o marnotratném synu a ptal se jich, v čem spočíval jeho hřích. Víte, co se dozvěděl? No přece hříchem bylo, že ten mladší syn tak neuváženě rozházel tatínkovy peníze. Měl je využít nějak účelněji! Že tam jde v první řadě o ten odchod z domova, rozchod s otcem, o rozpad vztahu, dětem ani nenapadlo. Nenapadlo je to proto, že děti od malička vnímají od nás dospělých, že na prvním místě v našem uvažování jsou peníze.

Nejvíc času věnujeme vydělávání peněz. A teprve když nám nějaký čas zbude, tak ho můžeme využít pro něco jiného.

Ježíš nás ale učí něčemu jinému. Má jiné priority. Říká: “Chudé máte vždycky s sebou, ale mne nemáte vždycky.” Bratři a sestry, ať chceme nebo nechceme, Ježíš tady na nás skutečně musí působit hodně zvláště. Jakoby ani nebyl z tohoto světa, jakoby peníze v tu chvíli pro něho nehrály žádnou roli. On si ale prostě jenom cení a užívá vzácné Mariiny lásky.

Co nám tedy Marie říká? Co si z toho příběhu můžeme odnést my?

To první co nás zarazí, je **velkorysost, až marnotratnost**, s jakou se její láska projevuje. Vzala tu nejcennější věc, kterou vlastnila a dala ji Ježíši. Láska není láskou, pokud počítá náklady. Dává všechno. Nepřemýšlí nad tím, kolik dá a kolik si nechá. Nemá obavu z toho, že jí nic nezůstane. Neodkapává jenom trochu. Dává všechno. My často dáváme Bohu ze svých přebytků. Až to co nám zbude. Dáváme čas, který máme navíc, dáváme peníze, které nám nebudou chybět. Službu, která neomezí naše vlastní zájmy. Po kapkách odměřujeme to, co Pánu Bohu dáme, aby nám nevznikla žádná škoda, aby nám nechybělo. A možná když slyšíme takové kázání o štedrém dávání, tak si řekneme, no dobře, tak trochu přidáme. Ale to jsme špatně pochopili, o co v tom příběhu jde. Nejedná se přece o to, abychom místo jedné kapky dali dvě! Pán Bůh nepotřebuje naše peníze, nepotřebuje ani náš čas, nepotřebuje ani naše schopnosti. Vždyť říká: „**Mé je stříbro, mé je zlato, je výrok Hospodina zástupů.**“ (Ag. 2,8) On má všeho dost. V tom příběhu je totiž ten olej úplně vedlejší. O ten vůbec nejde! Marie dala Ježíši v první řadě svoje srdce. O naše srdce jde! Po tom Ježíš touží. Vstoupit do něj a proměnit je. Takový člověk pak nepočítá a neodměřuje, ale dává s radostí, protože je plný vděčnosti za to, co sám přijal.

Ale je to současně láska **pokorná**. Bylo ctí pomazat druhému hlavu. „hlavu mi olejem potíráš“ říká žalmista. Ale Marie se necítí být tou, která má právo pomazat Ježíši hlavu. Pokorně se sklání k Ježíšovým zaprášeným nohám a na ty vylévá olej. Vůbec ji nenapadlo, že by se jí mohlo dostat té cti, aby Ježíši pomazala hlavu. Nejde jí o to upoutat na sebe pozornost. Ježíš je ten hlavní u stolu a ona vyznává, že je její Pán a Mistr.

A netrápí se tím, jak **reagují ostatní**. Jidáš šikovně odvádí pozornost od sebe a obrací její skutek proti ní. Mohlo se to přece prodat a peníze dát chudým! Její vina to bude, když teď chudí budou mít hlad! Dobře se utrácí z cizího. Ale Marie se nenechá vyvést z míry a mezitím utírá svými rozpuštěnými vlasy Ježíšovy nohy. I ty vlasy o něčem svědčí. Při svatbě si je každá dívka sepnula a už nikdy se neobjevila na veřejnosti s rozpuštěnými vlasy. Byla to

známka nemorální ženy. Copak Marie neví, v jakém světle ji budou vidět druzí? Ale Marie nepřemýšlí nad tím, co si myslí druzí, ona chce uctít Ježíše. Kolikrát my děláme věci kvůli druhým. Kvůli jejich uznání a ocenění. Toužíme po tom, aby nás druzí "brali". Nechceme být za blázny. A tak mnohdy máme rozpaky, když máme projevit svoje křesťanství, máme obavu, že se setkáme s nepochopením. Láska k Ježíši osvobozuje od obav z nepochopení a reakce okolí.

Svědectví – tentokrát do církve

A ještě jednu věc si z toho příběhu můžeme odnést. V Markově evangeliu Ježíš říká: "**Amen, pravím vám, všude po celém světě, kde bude kázáno toto evangelium, bude se mluvit na její památku o tom, co ona učinila.**" (Mk. 14,9) Její skutek se stal svěděním o její veliké lásce pro generace dalších křesťanů až do dneška.

Úplně poslední větu, kterou Ježíš řekl na této zemi, zaznamenal Lukáš ve Skutcích apoštolů: „**Ale přijmete moc Ducha svatého, přicházejícího na vás, a budete mi svědkové, i v Jeruzalémě, i ve všem Judstvu, i v Samaří, a až do posledních končin země.**“ (Sk. 1,8) Budete mi svědkové. Vy jste ti, kteří tu dobrou zprávu o Boží lásce a vykoupení ponese dál. A učedníci to naplnili a zvěštovali evangelium nejenom Židům, ale také pohanům. To co udělala Marie je také svěděním. Ale dovnitř církve.

Kolik vzácných lidí jsme potkali v církvi. Každý z nás si jistě někoho vybaví. A pokud máme někoho takového před očima, čím nás jejich život oslovil? Tím, že uměli dobře hospodařit s penězi? Nebo obětavostí a nasazením pro službu? To jsou jistě dobré věci a jsou potřeba. Ale to co nás především oslovuje, to co nás inspiruje k hlubší víře, to co církev potřebuje v první řadě, jsou lidé, kteří si zamílovali Ježíše. Láska k Ježíši, to je to, co oslovuje nejvíc.

Před nějakým časem jsem dostal mail od svého přítele, který mimo jiné napsal: "Církev potřebuje takové postavy, které by byly vzorem svou vírou, obětavostí, přístupem k druhým lidem." A ten příběh ukazuje i tímto směrem. Církev je církvi tehdy, pokud v ní jsou lidé, kteří budou inspirací, kteří budou příkladem svojí vírou. Svým zápalem. Svojí touhou po Boží přítomnosti. Svojí láskou k Ježíši. Protože tam se šíří nádherná vůně, která naplní celý dům.

Budme jimi i my! A pokud se náhodou setkáme s odmítavou reakcí, vzpomeňme si na dnešní příběh a netrapme se tím. Amen.